PRO PVRITATE CONCEPTIONIS BEATISSIMÆ VIRGINIS GENITRICIS DEI MARIÆ THEOLOGICA DEMONSTRATIO.

F. FRANCISCVS A CRVCE
ORDINIS PRÆDICATORVM THEOLOGIÆ PROFESSOR, SVPREMI SANCTÆ INQVISITIONIS SENATVS CENSOR.
POST VICARIATVS GENERALIS IN Prouincia Noui Regni, & huius Peruuij munus ad Prouincialatum eiusdem iterum atque iterum assumptus,

excogitabat.

SS. D. N.

INNOCENCIO X.

DIIVDICANDA OFFERT.

LIMÆ, Die 15. Mensis Septembris, Anno M. DC. LIII.

Pertinet ad conventum [illegible]

[illegible] [illegible]

SANCTISS. AC BEATISS. D. N.

INNOCENCIO X.

PONTIFICI MAXIMO

AMPLISSIMO, PIISSIMO CLEMENTISS^MO

LIBERALITATE, RELIGIONE, IVSTITIA,

IN PAVPERES, IN DIVOS. IN OMNES.

MILITANTIS ECCLESIÆ CAPITI

VIGILANTISSIMO.

VERE FIDEI, PRO SVMMO ANGVLARI,

LAPIDI SOLIDISSIMO.

APOSTOLORVM PRINCIPIS SEDEM,

TOTIVS VIRTVTIS, ET MAIESTATIS

CVMVLO, OCCVPANTI.

VETERVM PONTIFICVM OPTIMORVM,

ET HÆREDI, ET EXEMPLARI.

OMNIVM ECCLESIARVM IN CONCVSSO

MONARCHÆ.

CVNCTIS VENERANDO, SVBDITIS DESIDERANDO, HÆRETICIS FORMIDANDO.

VOTIS CATHOLICORVM CONCESSO

PARENTI.

FAVSTIS GRATVLATIONIBVS ACCLAMATO

HIERARCHO.

LÆTIS, IN ÆTERNVM OPTATO, CONCENTIBVS FOELICITER PER VVLGATO

PATRONO.

PACIS PRINCIPI,

ÆQVITATIS CVSTODI,

MISERICORDIÆ PATRI.

V. F. P.

FR. FRANCISCVS DE LA CRVZ.


N BEATISS. D.N. præstantissimum sese tibi offert perficiendum opus de super ad seruatum; vt immortali ex eo gloria, alteri in debita, fruaris, qui solus existis dignus, cum sis ad dandam scientiam salutis plebi eius à Domino concessus, redemptionis, scilicet, in misericordiã, quæ vera est salus, cuius reconditissimum arcanum pro Beata semper Virgine Genitrice Dei MARIA, ipsa auxiliante, per quam omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum, descerdens a patre luminum fœlices misericorditer accepimus; tibi gratum credo, omnibus iucundum non dubito, vt arbitror in Theologia demonstratum T. S. ad pedes pro volutus decernendum sacro: dum eisdem de Auxilijs diuinæ gratiæ cunctis plausibilẽ, vt spero admitendum, iam iam suppono corrigendum discursum: vt quidquid salutis est, illuminatum relinquas; ne alterum desideretur lumen: & omnibus, ad dandam scientiam salutis te, dono cœlesti, Ecclesia gaudere innotescat semper.

V. S. D. C. P.



N CIVITATE CVZQVENSI ditissimi Peruvij Regni metropoli degebam anno 1620. totus scolasticis litteris sacratus; cum ecce à partibus Europæ deriuata procella vniuersum hunc nouum replens commouet orbem, ex affectu populari erga conceptionem immaculatæ Virginis erat exorta, ingreditur ciuitatem, clamoribus vociferantium diffunditur, qui tumultuantes aceruatim discurrunt,& concrepantibus turbis confusione plena resonat vrbs: cuncti aduersus nostram prædicatoriam familiam quasi honorem Dominæ cœli hostiliter vastantem insolenter inclamant. Quid absurdius? Cum ex ore virginali toties mirifice vti sui fidissimũ propugnaculum existat commendata.

Accenditur animus P. Fr. Ildefonsi Muñoz pro nostra Religione,eius erat alumnus, vt authoritate Diœcesani sedetur tumultus,tueantur innocentes,ne contingat contemni (inimici communis hæc erat voluntas) qui Doctores fidei in toto hoc Regno extiterunt primi, postulat me socium,annuo,& paternarum mearum traditionum abundantius, velut alter Paulus, æmulator existens, illi adhæreo, de mane consurgo, eique associans plura conficimus, in cœnobium redimus, fatigatus ego in cellam propero, statimque, dum ob requiẽ sedeo, somnium capio,& ecce ferox etiops minacibus oculis accedens manibus me suffocare contendit, pauidus expergo, me consulo,non credo somnio, credo tamen deuotioni illi aduersari non licere, maxime mihi apud populum in pretio,& si erranter,habito, quam in pectore recludens, aliam adhibens causam, in domo, vsque dum aduenit tranquillitas, quietus maneo; nec ideò conceptionis puritati affectus.

A Post

Post multum verò temporis, cum pro Pietate rixam inter Catholicos disseminatam inspicerem, ne quod ad meritum referri putabatur, conferret ad culpam, omnipotentis implorata ope, *qui stultam faciens sapientiam huius mundi voluit per stultitiam prædicationis saluos facere credentes*, quo suæ doctrinæ patefaceret magnitudinem, & efficaciæ veritatis diuinæ manifestaret virtutem, dum piscatores ad magisterium euecti omnem humanam sapientiam facile, inflante diuina, illi subijciunt; nam quanto ad altiora maior est instrumenti infirmitas, magis causæ virtutis splendescit amplitudinis excellentia: in mentem veni, quid in hoc mysterio tenendum inquirere, credens meam humilitatem non despecturum, qui de humilium exaltatione gloriatur, vt per adeò exiguum instrumentum huius arcani veritatem ostensam suum esse demõstraretur opus, & mea parens Religio, quæ zelo fideli decertans, præmebatur, per me filium suum, inuenta luce, glorificaretur: & cui controuersia fuerat, dicere liceat, quasi ad oprobrium, esset ad laudem resolutio: & cuius dissensus apparebat aduersari pietati, consensus firmaret ad fidem. Quibus fiducialiter agens, veritatis indaginem ingresus, varia in animo reuocabam. Videbam omnes rationes, quibus Dominam nostram absque labe conceptam probat pietas, inefficaces; tantumque nobis, qui nihil arcanorum diuinorum noscimus, quandam persuadere cõgruitatem: cogitabam ex tot Regibus in genealogia Domini collocatis, quatuor, videlicet Dauidem, Iosaphatum, Ezechiam, & Iosiam, saluos esse, cæteros damnatos, idololatria, alijsq; indignis implicatos scelcribus; in eademque, quasi honoris gratia, tres pecatrices, vt sic dicam, fœminas, alijs forte iustis suppressis, coordinari. Quare ad Dominæ nostræ conceptionis sanctitatem conferre esse Domini Matrem dubitabam.

Non

Non enim contraxisse maculam, & peccasse Dauidem, cui vt præcipuo Parenti facta est repromissio, arbitratur indecens: nec derogat sanctitati præteritum peccatum Petro, & Paulo testibus: non igitur peccatum originale contraxisse gratiæ cumulo quantumuis magno apponit obicem; quia nullum fuisse operatur aliquid. Cui accedebat Hieron. dicens: *conueniens esse, vt qui propter peccatores venerat de peccatoribus nascens omnium peccata deleret.* Considerabam tot Sanctos, Doctoresque Virgini amantissimos, quos congerit Bandellus, & Caietanus refert tract. de Concept. vnumque pro mille Doctorem Sanctum, vt putabam, conceptionis puritatem negantes, cui fabere sacræ Scripturæ loca apparebat mihi; quibus Prædicatorũ Familiã vere propugnaculum fidei acerrime adherere conspiciebam, ex quo hunc vniuersalem esse antiquorum, paucis demptis, consensum iudicabam. InMatt. cap. 1.

At alia ex parte cernebam acclamationem communem, fere totam Ecclesiam occupantem, tot viros virtute, litteris, & sapientia insignes, taliter sanctitati Cõceptionis addictos, vt pro minimo eam tanquam articulum fidei reputent defensantes mori, ab spiritu diuino hoc non prouenire existimare non poteram: non ergo de Dei prouidentia pro sua charissima sponsa, quã absque falsitatis ruga, & fœditate erroris, totam fide pulchram, veritate adamat coruscantem, aliter opinari licet. Qua propter cum pro hac, quam piam vocant, sententia, non sit apertus sacræ Scripturæ locus, non deesse aliquam rationem in Theologia firmam firmiter tenebam. Inquirebam, & inquirenti mihi die octauo solemnitatis Conceptionis 15. Decemb. ann. 1652. postquam cum Excellentissimo D. D Comite de Saluatierra Peruano Prorege puritati Conceptionis val de affecto aliqua pio discursu essem collocutus, sese

 offert

offert sequens Theologica demonstratio.

Primum principium ordinis naturæ, & gratiæ exponitur.

Omnium causarum prima est finis, ea mouetur efficiens, quæ à fine non mota nihil operatur, quare *omne agens agere propter finem* est proloquium communiter receptum.

Finis est duplex operis, & operantis, operis est qui naturæ rei est cōdebitus, à quo quasi specificatur opus: operantis verò est propter quem agens operatur, vt finis operis in eleemosynæ erogatione est subleuare miseriam pauperis; finis autem operantis, cum propter vanamgloriam elargitur, est vanitas.

Opus, pro operatione,& operato accipitur, vtriusq; finis est vltima eius perfectio, sic Arist. & D.S.1.ethic. cap. 1. vt lapidis esse in centro, in operatis, ad proprium obiectum vnio, in operationibus, vt visio ad coloratum.

Finis operis est ei connaturalis,& adæquatus, ad quē conceditur appetitus à natura, quæ prouida, ad eum consequendum, sufficientes prebet vires; finis autem operantis æquatur eius virtuti non semper operi, multoties nanque excedit illud.

Finis operis est immediatus, seu proximus quem immediate opus appetit:finis vero operātis est vltimus operis quem respicit pro vt ab operante procedit, seu est operantis opus, est enim ad quem operans opus dirigit quia est propter quem operatur.

Quare operum Dei ad extra finis est correspondens singulorum naturis,vt lapidi esse in centro,& igni in cōcauo lunæ, Dei autem operantis finis est ipse, *vniuersa nanque propter semetipsum operatus est Dominus.* Prouerb. 16.

16. quia extra se habere finem non potest, tum quia vt illud miraculum naturæ Arist. ait, *finis est finalizato melior, & nihil est melius Deo.* Tum quia repugnat habere aliquam causam sui: quare beatum se ipso fatetur idem polit. 7. lect. 1. litt. I. apud D. S. nec aliquid potest esse sui finis, quia *nihil est causa sui.* Valet tamen esse finis sibi operanti, vnde potest dici Deus finis ipsius operantis ad extra; quamquam cum operatio Dei sit substantia eius, quia nihil est actualius ipso, & actio est actualior actiuo, vt Philoso. vtar ratione, proprius dicitur finis sui operis vt est effectus ab ipso; quã ipsius operantis, quare *non vult vnum propter aliud, sed vult vnum esse propter aliud.* D. S. 1. p. q. 19. art. 5. vult enim vt sint propter ipsum creaturæ, *non autem vult propter se creaturas*: quia hoc denotat amorem sui esse causam amoris creaturarum, quod repugnat illi. D. S. ibi in quo sensu accipiendus est finis operantis, cum sit sermo de Deo.

Vniuersorum igitur existentium, & possibilium finis vltimus est Deus, qui operatur omnia propter se, nec aliter aliquid potest fieri; cum contradictionem implicet non esse à Deo, & Deum non propter se operari, vel posse. Qua propter creaturas omnes tantum bonitatem medij habere dicuntur. D. S. 1. p. q. 6. art. 4. quia omne opus, respectu operantis, & finis eius, habet medij rationem, medium, inquam, respectu Dei, super abundantiæ, non indigentiæ, non acquisitionis, sed cõmunicationis; quia non est medium vt aliquid Deus acquirat, sed vt ipsis creaturis communicet bonum, quia Deus intendit tribuere, non sibi comparare illud: non enim sibi, sed alijs operatur: quia non potest fieri melior, bene tamen facere meliora, est nanque sua bonitas diffusiua sui, non perfectibilis; eo quod sit infinita, & talis per essentiam. Vndè media sunt talia, quando ha-

habent non repugnantiam, vt bonum, à Deo intendẽte illis, accipiant, quam non repugnantiam, etiam ille præstat; vt artifex vitriarius, qui & materiam cum non repugnantia ad vasa, & vasa facit: omnia nanque existentia, & possibilia ad Deum, habent artificij rationẽ. *Omnium artifex docuit me sapientia.* Sap. 7. quod & latè docuit D. S. 1. p. q. 44. per tot. & probaberat ibi. q. 15. art. 1. esseque ratione naturali notum asserit. 1. dist. 36. q. 2. art. 1. c. dicens *apud omnes Philosophos omnia sunt in mente Dei sicut artificialia in mente artificis.* Quod manifestum est ratione eius loco q. 15. cit. quia hæc est differentia inter causas per naturam, & per artem: *Quod hæ habent formam in mente, illæ in re.* Natura autem omnium rerum est ars diuina. Vndè August. de Ciuit. Dei lib. 21. c. 8. *Voluntas tanti conditoris conditæ rei cuiuscunque natura est.* Ea namque est natura, quam suo intellectu fabricat, & voluntate approbat esse, sicut statuæ, quam artifex idea confingit, & voluntate facit; quod enim ab artifice est artificiale, à Deo est naturale, idque maxime apparet, quia omnia creata sunt cõposita, vniuersum ordine quodam componentia vnũ; quod est artificij habere rationem; in hoc nanque essentia artificiati consistit.

Ex fundamento præiacto dixi in quodam meo discursu, euidens esse Deum possibilia amare necessario; quia creaturas amat vt media, sunt autem talia per nõ repugnantiam adesse, quia sunt media non acquisitionis, & indigentiæ, sed communicationis & superabundantiæ bonitatis diuinæ, vt eis nimirum communicetur in esse, media autem amantur vt proportionata fini, nõ vt consequitus est actu per ipsa, proportionantur autem creaturæ ad bonitatis diuinæ participationem per non repugnantiam ad esse, secundum quod amari actu dicuntur, quia media actu sunt communicabilita-

tis

tis, seu bonitatis communicabilis diuinæ necessario vt talis amatæ à Deo, secundum quod non repugnantiam habent vt eis communicetur esse, quod est bonitatis diuinæ participatio prima, vt paries non albus potens recipere albedinem amatur vt medium ad dealbationem, & lapis brutus vt medium ad statuam, nam si haberent esse, sicut si paries esset albus, non esset medium ad dealbationem, benè ad conseruationem albedinis, ita creaturæ non essent medium si haberent esse communicabilitatis diuinæ, quamuis essent medium diuinæ bonitatis communicatæ ad eius manifestationem, hac autem ratione libere amatur, & bonitas diuina cõmunicata, & creaturæ existentes in ipsa: illa vero necessario, quia non potest non amari vt communicabilis, cum de ratione bonitatis competat ei, & ideo, & medium illius, quod est creatura possibilis carens esse, & non repugnans illud habere, quod est non repugnare participare bonitatem, cum esse sit prima, & vniuersalissima participatio eius, ratione cuius primo aliquid dicitur bonum. Medium autem bonitatis participabilis debet bonitate actuali carere, nam si illam haberet non esset medium participationis, cum supponeret consecutum finem, qui est bonitas communicata, quã doctrinam hausi ex D. S. limpidissimo fonte. 1. p. q. 19. art. 2. de quo ibi latius egi, & q. 44. art. 4. vbi totus fere inuenitur his discursus.

Hanc ob causam vltimus finis rei, qui est agentis, maximè superabundantiæ, non oportet vt adæquetur rei, sed operanti: quia non ex debito naturæ, sed ex bonitate, & largitate agentis est finis, est enim finis datus, non debitus, quare res, vt ipsum consequatur, expectat ab agente virtutem. Ipsius enim est vires ad consecutionem prebere, non innatas, sed superadditas, ideoq; ex gratia, non ex debito.

Cum

Cum autem finis vltimus totius collectionis creaturarum possibilium sit bonitas diuina in sua amplitudine sumpta, vnius cuiusque creaturæ, quæ diuersæ est naturæ ab alijs, est ei aliqua specialis ratio bonitatis finis, eo quod agens specialem effectui tribuens formã, finem intendit specialem, quare vniuersum hoc, quod vna ex possibilibus creaturis erat in mente Dei, sicut & existit vnum ordinis vnitate. D. S. 1. p. q. 47. art. 3. ipsum enim vt ex suis partibus compositum, & integratum quoddam artificium Dei reputatur esse, quod adinuenit, & fecit sapientia diuina. D. S. ibi. art. 2. & 3. Specialem rationem bonitatis diuinæ ex intentione cõditoris assignari est necesse vltimum eius finem; quam manifestum est esse diuinam munificentiam, prout misericordiam & iustitiam ambit, quia in omnibus operibus Dei ad extra, quibus componitur, & conseruatur orbis, hæc vtraque splendescit perfectio. D. S. 1. p. q. 21. art. 4. quid autem esset finis vniuersi ex sui opificis volũtate in ipso notificare oportebat, cum ad hoc creatus sit mundus. D. S. 1. p. q. 44. & q. 47. per tot. dicente Paulo de omnibus gentibus. Rom. 1. *Inuisibilia Dei à creatura mundi, per ea quæ facta sunt, intellecta cõspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus, & diuinitas.* Vbi D. S. de fine interpretatur *Diuinitas*, quæ enim ratio omnibus partibus competit bonitatis, secundum quam omnia in vnum coire videmus, ipsam esse præcipuam perfectionem, & finem totius est iudicandum, ad quam ostendendam artifex fabricat opus, vt in reliquis arte factis apparet, quæ licet in vnaquaque diuersimode repræsentetur hoc fit vt D. S. docet cit. 1. p. q. 47. art. 1. *Quia Deus produxit res in esse propter suam bonitatem communicandam creaturis, & per eas repræsentandam, & quia per vnam creaturam sufficienter repræsentari non potest, produxit multas creaturas, & diuersas, vt quod deest*

est vni ad repræsentandam diuinam bonitatem, suppleatur ex alia. Cumque vnius vnus sit finis, vt ibi art. 3. habetur, & vnius facti vnus finis operantis, iustitia autem, & misericordia sint diuersæ rationis, ea, in qua vtraque conuenit, finis est vniuersi ex voluntate operantis ipsum, hæc est munificentia, in qua, quia superior ad misericordiam, & iustitiam, habent vnitatem, est enim *tribuere alteri bonum per modum ei subuenientis*; quod si ex gratia conferatur, erit misericordia, si vero ex debito, iustitia; ex debito, inquam; respectu Dei, secundum geometricam proportionem, quod constituit distributiuam iustitiam, quam Deo dumtaxat concedimus, in qua ex parte dantis, Princeps supremus sisit, quod confertur, muneris habet rationem, quamvis collatio sit debiti, quare etsi res sit debita rei, Deus non est debitor, est tamen iustus quando illam tribuit, quia iustum, & iuste facit: quemadmodum iudex, vel quasi, quia sua omnia sunt, & res debita, & cui debetur, quod non contingit in iudice. Huius veritatis ostensionem & fecit, & facit Dominus conditor, & conseruator orbis, dum in omnibus operibus suis, vtranque misericordiæ & iustitiæ manifestat, vt dixi, virtutem.

Finis, qui secundum rationem communem est talis, non nisi in speciebus atomis exercetur; quia in re tantum speciei determinatæ indiuidua existunt, vt visus hoc album videt, non coloratum vt sic, quamuis sit obiectum, & finis proximus illius. Ideò etsi munificentia diuina sit finis vniuersi vltimus, non inuenitur in re, nisi in misericordia & iustitia singulariter, & in indiuiduo contracta, quare cum de praxi agendum sit, de illis, ratione seclusa communi, determinabitur.

Cum autem non sufficienter manifestetur misericordia, & iustitia Dei vt sua in operibus naturæ, & bono illius, quia tantum vt infinita, est propria Dei, &

 eius

eius attributum, eo quod, præcisa infinitate, creaturarum est virtus: at qui finis vniuersi vltimus, & Dei producentis illud, est optima bonitatis diuinæ secundũ rationem misericordiæ, & iustitiæ suæ, in communicatione, manifestatio, ergo vt infinitæ, quod & manifestum facit, quia pro vt sic, & non aliter est finis adæquatus Deo operanti, & vltimus operis adæquatur agenti; agẽs autem Deus vniuersum ex nihilo creans, infinitam exercet virtutem secundum infinitatis rationem, quia ex nihilo aliquid facere tantum est infinitæ vt infinitæ virtutis: ergo finis vniuersi vltimus, qui est Dei creãtis, infinitus est asserendus. Cunque sit manifestatio bonitatis diuinæ per modum munificentiæ in misericordia, & iustitia, debet esse infinitæ munificentiæ in infinita misericordia, & infinita iustitia, quæ fit per sui optimam cõmunicationem, in hac nanque ostensa, consistit manifestatio.

Ex quo non infertur quod huiusmodi finis sit debitus vniuerso, sed intentus ab operante: quia operantis finis, maxime liberi, non est debitus operi, sed dabilis vel donandus ex gratia, est tamen volitus illi ex superabundantia agentis, quod cum sit infinitæ perfectionis, infinitatem redolet finis: ideoq; in opere quod est creatura non sunt ad ipsum, nec possunt esse, connaturales vires; sed ab authore expectandæ, & cum sit finis agentis ex intentione libera illius, nullũ oportet esse in opere principium intrinsecum ad ipsum, sed duntaxat non repugnantiam, Quare ad cõsecutionem est ordo gratiæ concedendus, quia finis est supra naturam; eo quod cõditori modo possibili adæquatus, ex eius gratia, & voluntate donandus.

Munificentiæ igitur infinitæ in misericordia, & iustitia infinita manifestatio est finis huius vniuersi. Cunque iustitiæ ratio in satisfactione debiti consistat, dato infi-

nito

nito debito, & infinita satisfactione, infinitas manifesta tur iustitiæ:& cum subleuare miseriam per donum expellens illam sit misericordiæ essentiæ, posita infinita miseria, & eam expellente dono infinito,misericordiæ datur infinitas.

Possibilem esse infinitam miseriam, videns in sua æternitate peccati possibilitatem, agnouit,hancque dono infinito esse reparabilem in sui verbi per modum redemptoris possibilitate conspexit incarnationis;in ipsoque peccato vt offensa infinitatem debiti, in suique verbi incarnati passione infinitatem satisfactionis, cuius manifestatio, & executio cum in communicatione sui consistat, huic vniuerso communicare decreuit, & intendere finem. Qua ratione tradidi in meo de incarnatione discursu suppositis fidei, & Theologiæ principijs demonstratum Theologice Adamo non peccante Christum Dominum non venisse, quia primum, quod nostro intelligendi modo in intentione Dei creantis cõcipitur, est ultimus finis vniuersi, qui est creatoris operantis illud.

Hic autem est manifestatio suæ bonitatis in eius cõmunicatione per modum misericordiæ, & iustitiæ infinitæ: ostensio autem huiusmodi,non nisi in redemptione, & satisfactione pro peccato persona operante diuina,reperitur, reliqua vero ordinis naturæ & gratiæ habent ad hunc finem medij rationem, eo modo, liceat nunc, quo dicitur de meritis respectu electionis ad gloriam non præuisis, dixi liceat, quia aliter de decretis Dei tantam maiestatem magis condecens excogitaui dicere, & dixi.

Ex quibus manifestum est Christum Dominum esse ipsam infinitæ misericordiæ manifestatam executionẽ in nostra per suum sanguinem redemptione. Quod est primum principium huius demõstrationis, ex quo hæc con-

consequentia infertur : ergo omnibus modis quibus possibile est fieri, facta fuit redemptio humani generis per Passionem Christi, aliter infinitudo eius non manifestaretur, si aliquis modus redimendi hominem deficeret, quia non factum non manifestatur, illaque redemptio quæ haberet modum, qui deesset redemptioni per Christum factæ, esset vel perfectior, vel copiosior, quod derogat dignitati Christi, repugnatque rationi, quod possibilis sit aliqua excellentioris, vel maioris vllo pacto virtutis, quam quæ per Personam Verbi fuit consumata: quia Persona est diuina infinita, & natura inter passibiles duntaxat merendi capax, & cæteris perfectior, nec esset infinitæ misericordiæ manifestatio, si modus miserendi in redemptione abesset aliquis.

Ergo omnibus modis quibus posibile est fieri, facta fuit redemptio humani generis per passionem Christi.

Hæc est maior propositio.

Sed quidam modus redimendi genus humanum est redimere illud in Adamo vt capite.

Hæc est minor, & est nota, quia in quo quis peccat potest liberari, & in quo quis contrahit reatũ ab eo absolui, cũ eadẽ sit oppositorũ ratio, sed in Adamo vt capite peccauit & reatum genus humanũ contraxit: ergo in Adamo vt capite potuit liberari per Christũ, sicut & ipse Adamus liberatus est in persona Sap. 10. *Hæc illũ, qui primus formatus est à Deo pater orbis terrarum, cum solus esset creatus, custodiuit, & eduxit illum à delicto suo, &* *dedit*

dedit illi virtutem continendi omnia. Omnis autem gratia post lapsum Adæ, ipsi, & cæteris collata fuit ex meritis Christi, quod de fide asseritur à Theolog. 3. p. q. 19. art. 4. Porret. ibi. app. probat pluribus sacræ Scripturæ testimonijs, & Conc. Trident. sess. 6. cap. 7. cũ alijs eiusdem Conc. locis. Nazar. eodem art. 4. controu. 2. conclus. 2. Suarez disp. 41. sect. 1. Vazquez disp. 77. cap. 5. Asturicẽsis quæst. 5. Cabrera ibi. disp. 22. cõclus. 2. pro qua veritate firmanda longa esset Doctorum, & Patrum narratio.

Ratio conuincit ex vniuersali mundi redemptione, & causalitate finali, misericordiæ scilicet infinitæ in Christo Redemptore manifestata, & perfecta, quæ petit influere in omnem à peccato liberationem. Sino alias rationes, quibus authores citati vtuntur, non minus efficaces in Theologia, nota nanque est hæc veritas omnibus.

Ergo genus humanum redemptum fuit in Adamo vt capite saltim in aliquo indiuiduo.

Hæc est consequentia. Est bona, quia bene infertur ex præmissis, est nanque in + [redacted], cuius medium *modus* + ferio. *redimendi genus humanum*, in maiori distributum, & particularizatum in minori; consequens autem sic expono: supono quod vt dicatur genus humanum redemptum sufficit esse aliquem hominem per Christi Domini passionem saluum, quia in vnoquoque indiuiduo saluatur species, aliter si non omnes salui fierent, vt de facto est fide tenendum accidere, genus humanum nõ esse per Christum redemptum esset dicendum, quod blasfemum est. Esse nanque in pluribus redemptum, & esse

esse in vno nihil ad essentiam siue speciem refert; sed ad extensionem, quæ valde accidentalis iudicatur. Sufficit ergo vt exerceatur modus aliquis redimendi, & in ipso manifestetur misericordiæ amplitudo quod in vno indiuiduo compleatur, vt ad exercitium artis, & perfectionis eius ostensionem, sat est aliquod opus eo modo, quo vult, vt fiat nota, conficere.

At indiuiduum quod in Adamo redemptum fuit, peccatum originale non contraxit in persona.

Hæc est magis nota propositio, nam sicut cum Adamus peccauit nemo ex eius filijs in persona peccasse dicitur, quia, vt in persona contrahat quis peccatum, requiritur existentia, & in propria persona subsistere, nam in eo, quod nō est, non est peccatum. Hoc nanque est in persona contrahere peccatum parentis, existere in persona per generationem ab ipso parente maculāte naturam. Primus nanque homo, eò quod in eo fuit tota, vt in origine, natura, fœdare eam potuit, & ideò omnes posteros in ipso. Quare in eos, siue personas eorum, transfunditur, sicut & natura, peccatum. Vndè ante quam existant non contrahunt peccatum, ergo qui in parente redemptus esset, non contraheret peccatum; quia in illo liberatus esset antequàm existetet. Nec aliter se haberet respectu illius, qui redemptus esset, quam si peccatum non commisisset ipse primus parēs, in quo si totum genus antequam aliquem generaret filium esse liberatum, nullus in peccato esset originali conceptus.

Ergo aliquod indiuiduum ab Ada-

mo

mo via generationis propagatum non contraxisse peccatum originale est fatendum.

Hæc est bona consequētia ex præmissis quarum maior est, vt ponatur in *Darij* silogismus, propositio antecedens imediata, & minor prima illa alia consequentia, formatur nanque hoc modo.

Redemptum in Adamo vt capite non contraxit originale peccatum in persona.

Sed aliquod indiuiduum redemptū est in Adamo vt capite.

Ergo aliquod indiuiduū non cōtraxit originale peccatū in persona.

Hæc ergo necessario est fatenda consequentia, quia bene illata ex indubitatis præmissis,

At de nemine licet hoc asserere excepta Beata Virgine.

Nam in Concil. Trident. sess. 5. definiente omnes filios Adæ contraxisse maculam originalem can. 3. illā duntaxat excipit. §. *Declarat tamen.* His verbis. *Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus non esse suæ intentionis comprehendere hoc decreto, vbi de originali peccato agitur, Beatam*

Beatam, & immaculatam Virginem Mariam Deigenitricem, sed obseruandas esse constitutiones felic. recordat. Sixti Papæ IIII. sub pœnis in eisdem constit. contentis, quas innouat.

Ergo Beatissima Virgo Mater Dei Maria peccatum originale non contraxit.

Huius consequentis veritatem demonstratam theologice arbitror: quia præmissæ sunt in Theologia per se notæ, & consequentia necessaria.

Confirmatur non minoris efficacitatis ratione.

In Adamo potuit fieri redemptio generis humani ex Christi Domini meritis, sicut & ipse Adamus liberatus est ex illis, ergo passio Christi huiusmodi virtutē habuit quoad sufficientiam: non enim hoc est meritis passionis Dominicæ denegandum: Tum ex infinitate: tum ex perfectione virtutis; necesse enim est quod adæquetur totaliter, cum sit virtus redemptiua, redimibilitati à peccato generis humani, imò vltra mensuram superare est opus, eo quod Persona diuina dignificet illam vt suam; nam virtus redemptiua est Diuinæ Personæ, quam, vt cuius est, claudit conceptus eius formalis, eo quod redimere à peccato Dei hominis solius est, sicut pro illo satisfacere; ergo si genus humanum in Adamo, vt capite potuit liberari à peccato, passio Christi valuit quoad sufficientiam illud liberare; aliter in aliquo statu posset redimi, in quo passio Christi non valeret illud redimere, & misericordiæ deesset communicatio; infinitasque eius non manifestata, sed occultata maneret; excederetque reatus peccati virtuti, siue excellentiæ Personæ Diuinæ hypostetice vnitæ, quæ est

donum

donum expellens miseriam culpæ, & peccatum magis afficeret genus humanum, quam posset Christus Dominus sanare; maiorque esset maculatio, quam potestas abluendi, & consequenter diminuta misericordiæ cõmunicatio, & defectus videretur ex parte Dei, quia supperaret miseria suam misericordiæ infinitatem ad extra, cum maius non sit possibile, quam ipsius met Personæ Diuinæ humanitari vnitæ, misericordiæ opus.

Aliquodque malum posset subsistere irreparabile à Deo, quod blasphemum puto; quia cum nulla reparatio peccati posset esse maior quam per Personam Diuinam prout potest concipi; & hæc non esset sufficiens, sequeretur quod cum Adamus peccauit, & eo ipso in eo genus humanum maculatum mansit, quod in eodẽ Adamo malũ esset generis humani irreparabile à Deo, quod absit: ergo dicendum est quoad sufficientiam redemptum, siue redimibile esse humanum genus in parente per passionem Domini.

Ergo in aliquo indiuiduo efficaciam habuit, quia cũ sit, ad manifestationem concessa, redemptiua virtus, & non manifestetur non exercita, quia *solum factum est manifestum*, necesse est vt efficacem fuisse, saltem in aliquo indiuiduo, fateatur; ne frustra data diceretur virtus; & cum hæc ad finis consecutionem, qui manifestatio est misericordiæ infinitæ, vt medium sit electa totaliter, inutile esset in hac ratione, & finis, qui in executione mediorum, vt eorum effectus consistit, ea careret: nec copiosa absolute diceretur redemptio, quia copiositas non est intelligenda quoad indiuidua, cum non omnes homines saui fiant, nec quo ad sufficientiã, quia hæc non facit copiosam arborem, sed fructus, ergo quoad effectus secundum omnes redemptionis modos, & in omni statu, in quo redimibile est humanum genus, esse efficaciter redemptum in aliquo ad minimum

mum indiuiduo; cùm fructus redemptionis, vt copiosa dicatur, sit efficacia, & effectus. Psal. 129. Quare misericordiæ demonstratio, hoc modo possibilis per redem ptionem à Christo Domino, abesset: quod non parum derogat eius bonitati liberaliter nobis condonatæ: vndè & misericordiæ infinitatis manifestatio, quæ est finis Dei operantis ad extra, non subsisteret: ergo facta fuit in aliquo, ergo in Beata Virgine, cum de alio affirmari non deceat.

Nec contemnenda est alia ex dictis, quæ deducitur, ratio huiusmodi: Christum Dominum generis humani esse redemptorem credere oportet, at cum maiori proprietate dicitur talis, si genus humanum in parente redimat, quam si singulos redimeret homines; quia proprius fuit genus humanum in Adamo, quam in singulis, cum in eo originaliter totum sit vniuersaliter sumptum; in singulis vero singulariter ideoque in illo duntaxat fuit proprie genus, potuitque contrahere peccatum. Nam ipso non peccante, omnes post ipsum, & si peccarent, non ideo genus fœdatum, nec peccatum naturæ, cũ qua, quia suum trnsfunditur, existeret vllũ; ergo duntaxat in Adamo potuit genus humanum peccato ligari, ergo & in ipso cum maiori proprietate solui: nam in quo primo infirmare potest, in eo proprius sanare; ergo redimens in Adamo genus proprius existit, & denominatur eius redemptor; ergo redemptum fuit in Adamo; ergo cum non sit totum redemptum, fuit in aliquo indiuiduo. quod in Adamo vt in origine erat; quia prout sic consideratur genus in ipso redemptum, cum sit generis ratio esse in origine. Ipse autem Adam non est in origine nec in ipso natura sanata; sed persona, quia non fecit sibi peccatum naturæ; sed filijs, in quibus, & si sanatur singularis propria cuiuslibet natura, cum iustificatur aliquis, vt cum per Baptismum

ab

ab originali labe mundatur homo, non tamen ideo natura est sana, sed hæc; quia in vno quoque inuenitur vt hæc. Vnde est sana Petro cuius est, non Ioanni, & si filius sit Petri, quia ad filium non trasit natura singularis Patris, sed natura quæ in Adamo originaliter fuit efficienter in filium per patrem traducenda.

Nec parum iubat intentum videre tot modis redēptionem per Christi Domini meritum executam efficaciter. Videntur nanque à peccato originali liberi in utero vt Baptista, in infantia vt Samuel, in alijs statibus quam plures. Ex opere operato per sacramentum vt causam, & per circuncisionem vt signum, ex opere operantis per pœnitentiam, & alijs modis, ita vt considerari nō possit qui non inueniatur cōfectus præter præfatum in protoparente propositum, qui cum sit præcipuus prius omnibus est exequendus: nam in ordine perfectionis, cuius est redemptio, prius ponitur quod perfectius est, ideo Christus prædestinatorum primus, & antequam mulier productus vir. D. S. sup. Gen. cap. 3. ergo efficacia passionis Christi ad hunc redimendi modum est concedenda, cum præcipue sit ad genus humanum liberandum prædestinatus Christus. Quare principalius ad peccatum originale delendum. Quia est totius generis humani, & maius extensiue, vt docet D S. 3. p. q. 1. art. 4. ergo eo modo, quo proprius dicitur deleri, deleuit illud, ergo in Adamo genus humanum liberatum est in aliquo indiuiduo, quod ex inde sine peccato fuit conceptum, ergo Beata Virgo de qua sola hoc affirmare licet.

In hoc redemptionis modo maior ostenditur misecordia, & virtus redimentis, ergo, si ad manifestationem infinitæ misericordiæ in maiori virtute redimentis, est facta incarnatio Domini, huiusmodi redemptio fuit potior in virtutis efficacia; antecedens est notum,

 quia

quia quanto minus ad iustificationem operatur peccator, tanto magis relucet, & est misericordia maior, vt ex opere operato quã ex opere operantis gratiæ collatio, maiorque virtus quanto ad effectum minor proportio ex parte materiæ inuenitur, vt patet in miraculis; quæ ex hac causa probant diuinam virtutẽ, & creatio quia ex nihilo, infinitam: qua propter maior misericordia maiorque virtus redimentis est sanctificatio Ioannis in vtero quam Petri pœnitentis, quod probat sarosactum, ergo excellentia virtutis, & in ipsa, misericordiæ efficacia, ostenditur in redemptione generis in Adamo longè melius quam in alio redemptionis opere; quia subiectum huiusmodi redemptionis non existit, & minor est in eo ad eam proportio, quanto remotius ab esse, quod tantum habet in origine: ergo maior ostenditur in eo misericordia, & virtus redimentis.

Cumque genus humanum ex demonstrationibus factis in Adamo esse redimibile constet, redemptumq; per Christi Domini merita saltem in aliquo indiuiduo, quod ex eo conceptum absque originali peccato est asserendum, & de Beata Maria Virgine Genitrice Dei, quia de alio nefas est cogitare, hoc liceat, decernente Concilio Trident. cit. omnes peccatum originale, præter ipsam, de qua nihil determinat, contrahere, qui via generationis naturalis à proto parente ducunt originem, ipsam esse sine labe conceptam est absque hæsitatione tenẽndum.

Exemplum sit vt omnes doctrinam capiant: quis ob heroicas virtutes ad nobilitatem euectus sit sui generis caput, ex quo in ipso nobilitantur omnes posteri. Hic antequam aliquem generet læsæ maiestatis crimen incurrit, quare omnes in ipso ab eo per generationẽ propagati macula infecti existunt illa, quia eo quod caput

gene-

generis ille constituitur, genus fœdauit totum crimine illo, & quod personale fuit ipsi, generis est filijs: non tamen antequam sint illum incurrunt, nec quo ad debitum, nisi vt sunt aliquid illius, seu in genere illo contēti, sed vir ille illis hoc acquisiuit: non in personis, sed se fecit non aliter posse generare eo quod suum maculauit sanguinem: quare non potest communicare illum non maculatum. Quod si Rex vellet quod aliquis nepos illius auita deperdita in parente nobilitate frueretur, ob aliquem finem, sibi agenti libere, à se præstitutum, in ipso parente fieret liberatio dicens, volo vt talis huius filius ab huiusmodi nota sit liber, quo sine macula cōciperetur nobilis, & gauderet natus. Hoc proportione seruata de Beata Virgine asserendum euidens esse in Theologia factis rationibus arbitror.

Ex dictis puto dicendum Beatissimam Virginem debitum peccati non contraxisse; quia illud est generis, siue naturæ non personæ, quod si in Adamo liberati essent omnes, nullus debitum contrahere diceretur; debitum nanque fuit in Parente ad communicandam naturam cum macula, quia maculatum sine macula cōmunicari non potest; si non prius mundetur ab ipsa. Quia nil contrahere debiti vel culpæ potest quod est, antequam sit; quia antequam sit, non est, & quod non est debitum habere non valet.

Opones, ergo nulla est gratia liberatrix, nec redemptionis effectus, si debitum non contraxit] Beata Virgo.

Respondeo quod est gratia liberatrix in parente, cuius effectus est Beatam Virginem esse à peccato & debito illius immunitate conceptam: nam cum ipse parēs deberet tranfundere maculam ex infecto sanguine in posteros, ab hoc defectu quoad generationem Dominæ ex meritis Christi est absolutus, & ex eisdem Domina libera in ipso, Vnde non tenetur, quasi dicam, ge

nerare

nerare peccatorem, sed absque peccato. Quare ingenito nullum ad peccatum potest considerari debitum.

Nec ex hoc sequitur aliquem sanguinem ab Adamo per parentes transmissum vsque ad Beatam Virginem deriuatum mundum; quia hoc sine fundamento mihi videtur dictum; sed ea ratione, qua dicitur Petrus in originali conceptus, quia Adæ filius, eo quod in ipso vt in origine peccauit, Virgo Maria sine eo est concepta, eo quod in parente est liberata vt in origine; quia contrahere peccatum ad proto parentem dicit immediatum ordinem, quia in ipso natura est maculata. Non enim à proximo parente hoc aliquomodo habet natura, sed per respectum ad primum. Itaque communicatur ab immediato vt est communicabilis à primo, ideo infecta: quod si in primo respectu alicuius fuit mũdata, munda communicatur, quia hoc modo est communicabilis ei à primo.

Cur cum Adamo ex meritis Christi post peccatum per pœnitentiam gratia fuit collata, non dicatur in ipso sanctificatum, siue redemptum genus humanum, cũ per peccatum non desineret esse caput: nam si peccatũ hanc auferret dignitatem, nec in ipso vt capite Beata Virgo esset liberata, quia liberata debet esse post peccatum?

Dico peccatum Adæ respectu ipsius esse actuale, respectu autem cæterorum originale, hoc est, in ipso vt suum, personale, vt aliorum, naturæ, vndè iustificatus fuit vt particularis persona, quemadmodum quælibet altera, non vt caput. Quare etsi in ipso non mansit culpa mansit ad illam naturæ reatus, quod est manere infectam originem, in qua non potuit Adamus ab originali mundari, quia nec ipsi potuit esse originalis culpa eo quod non haberet originem aliam, cum originalis culpa sit ab origine in originatum procedens. Nec potuit

tuit Adam in origine liberari, quia vt aliqnis in origine à culpa liberetur, necesse est quod antequam existat præcedat origo, in quà originaliter esse dicatur, quod repugnat primo. Vndè nec ab originali nec in origine potuit absolui; sicut Virgo Beata, cui hoc genus redemptionis conuenire asseritur, & contradicere Adamo, cui & pro genere satisfacere nō adfuit facultas; nec valuit.

Opponuntur authoritates aliquæ.

EX Apost. Rom. 5. *Omnes in Adam peccauerunt.* Ergo & Beata Virgo cum syncathegorema *omnes* neminem excludat.

Dico esse veritatem fidei non indigentem expositione, quia verificaretur, & si omnes post Adami peccatum sine eo concepti essent. Poterat nanque Deus anexu culpæ in Adamo totam absoluere naturam, tuncque omnes sine peccato conceptos, & in Adamo peccasse esset dicendum; quia vt sit verum, *Omnes in Adam peccauerunt* sat est vt in protoparente tota natura fuerit infecta. Quod verificatur eo præcise quod Adam fuerit lapsus, quamquam post lapsum totum liberaretur genus, concipi enim sine peccato est quid personale personæ existenti competens.

Omnes nanque in Adam peccasse non est formaliter aliquem in persona deliquisse, sed in origine totam naturam infectam fuisse: & ideò omnes participantes naturam participare peccatum, nam eo modo quo in Adam sunt, peccasse dicuntur; quod non tollit posse sine peccato concipi, sicut nec esse; cum posse in origine à peccato redimi non opponatur successiue ad peccasse in illo.

Quod manifestum sic facio. Omnis propositio de præterito eo est vera, quia in aliquo tempore præsenti fuit vera, ergo eo est verum *omnes in Adam peccauerunt*, quia

Quia in aliquo præsenti fuit verum nunc *omnes in Adã peccare.* Quod contigit tunc temporis, quo committẽs erat peccatum: at tunc nemo filiorum eius existebat, & tantum erant in ipso vt in origine, ergo de omnibus vt in origine verificatur propositio in rigore sumpta, aliter de non existentibus prædicari posset esse peccatores, cum eo tempore quo non erant peccare affirmaretur, quod improbabile iudico, quia peccatum cum sit valde accidentale homini inest ei existenti D. S. 3. p. q. 27. art. 2. nec iungitur in propositione nisi secundum regulam accidentalis suppositionis quæ est *acceptio termini pro aliquo de quo verificatur secundum exigentiam temporis importatam per verbum propter indifferentiã prædicati cum subiecto.* Quare vt sit vera propositio de præsenti necesse est quod vtrumque extremum existat, & pro eodem supponat, si affirmatiua est, quod si fuerit de præterito idem requirit in aliquo transacto præsenti: ergo in sensu rigoroso litteræ concedenda est absolutè prædicta Apostoli propositio, ex eaque nil aduersus intentum sequi dicendum, cum quo tamen stat omnes contraxisse originalem culpam, & contrahere eo quod in Adamo peccauerint, quia ex hoc necessario sequitur illud, si in Adamo non sunt redempti; vti non esse secundum fidem ex Conc. Trident. sess. 5. can. 2. est tenendum, non comprehensa Beata Virgine Maria ex eius mente ibi. *§. Declarat.*

Opponitur Doctor Santus. 3. p. q. 27. art. 2.

BEatam Virginem originalem contraxisse maculam affirmans.

Sine discursu authoritati assentior, cuius intellectũ, si forte non percipiem, credo, sufficit mihi ipsum dixisse; non enim quod diuinum illud ingenium concepit

pit attingere presumo, quare hac in re ab eo non dis-
cedo.

Dico ad obiectionem, D.S. nil agere de puritate cõ-
ceptionis illo in loco, quare aduersarius non habet in
ipse. Pro quo notandus est titulus articuli. *Vtrum Bea-
ta Virgo fuerit sanctificata ante animationem.* Cum verbis
in corpore. *Sanctificatio de qua loquimur non est nisi e-
mundatio à peccato originali.* De qua probat esse impossi-
bilem ante animationem, ommittens instans animatio
nis maiori impossibiliratis ratione; nam in eodem subie
cto, & instanti eodem, peccatum & gratiam compati,
videtur non posse. At peccatum esse, & mutatio de illo
ad gratiam, ita vt in eodem instãti de eodem subiecto
affirmari posset est in peccato, & in gratia, & de pec-
cato ad gratiam mutatum, absque eo quod simul sint
gratia, & peccatum manifesta est contradictio, ideò de
primo instanti nihil agit *Quia iustificatio de qua loqueba-
tur quæ est mundatio à peccato riginali per gratiam,* fieri in
primo instanti est impossibile logicum: quare hoc om-
misit vt manifestius impossibile, & aliud, nimitum, nõ
posse fieri ante animationem declarauit, quia vt mun-
detur quis à peccato originali debet esse creatura ratio
nalis, & in peccato existere, quia mutatio necesse est
quod supponat subiectum, & terminum à quo. Vndè
concludit quod *sanctificatio de qua loquitur* non potest
fieri nisi post animationem, quod omnibus compertum
existimo, quia emũdatio à peccato in persona supponit
illud, sicut resurrectio mortem.

At quam ponimus liberationem à culpa in origine
ex meritis Christi, ex qua sine peccato est concepta
Beata Virgo, impossibile est fieri post animationem &
post peccati contractionem in se, quia non est, cum exi-
stit in origine, nam ex vi liberationis in Adamo venit
sine peccato, & in gratia concipienda, & non est aliter

D commu-

communicabilis natura humana tali personæ vt ab Adamo procedit tali supposita liberatione à culpa in ipso, ergo D. S. non est contrarius, & quod ibi tradit, vt indubitatum est admittendum.

Quod multipliciter ostendo. 1. quia loquitur D. S. de sanctificatione in persona, non deliberatione in parente, vt patet per ipsius verba, quibus limitat suam resolutionem *ad sanctificationem. S. de qua loquitur.*

2. Quia non potuit latere D.S. posse Beatam Virginem multis modis à Deo esse liberatam, quod admittit, dum in respons. ad 3. asserit non reprobandam festiuitatem conceptionis, & cum non celebretur nisi sanctum, sanctam probabiliter eam iudicauit, ergo agnouit possibilitatem. At impossibilis est conceptio sancta de sanctificatione, si agamus, *de qua loquitur*, ergo de illa tantum negauit, & de alia nihil egit.

3. Quia notum est hoc iudicium cum limitet, ad sanctificationem illam, resolutionem: nam qui ait *Sāctificatio de qua loquimur.* Aliam agnoscit, quam præterire caute decreuit. Agnoscit nanq; quam pono; quia ante animationem, hæc duntaxat ex meritis Christi intelligitur dabilis; nam quam hucusque pietas communiter defendit in primo instanti animationis fuisse in persona, nec ante animationē esset nec ex meritis Christi. Vt probat ibi ipse. Vndè hanc esse sententiam D.S. aperte apparet, quam, ob rationem statim exhibendā, non expressit, quo, absolute aliquid determinare secundum propriam mentem, in ferre non licet, quia nō de sanctitate absolute, & si de illa interroget; sed de qua loquitur, resoluit, quasi diceret, non determino de sanctitate quam Beata Virgo in primo sui esse habuit, *sed de qua loquimur.* Quæ, si conceditur, necesse est dicere in peccato esse conceptam.

Non ergo sanctitatem ad illam de qua loquebatur restrin-

reſtringeret, ſi abſolutè verum ſecundum propriam ſententiam, quod tradebat, iudicaret.

Cur autem non expreſſerit mentem, in promptu eſt ratio, quia vt ipſe ibi art. 1. docet quod pertinet ad ordinem gratiæ, ſi locus ſcripturæ non inuenitur, quid Eccleſia ſenſerit vt præcipuum fundamentum eſt expectandum. Quo ſuppoſito rationem indagare licet, ſine quo cohibere intellectum oportet, nam in myſterijs gratiæ puræ non inquirere, ſed obedire eſt melius. Quare de ſanctificatione ante natiuitatem B.V. agens. q. cit. 27. ex conſenſu Eccleſiæ communi determinans, actionem fundauit pro illa art. 1. & in hoc ſecundo idē obſeruat, quia tunc erat communior ſententia, ſanctificatam B.V. eſſe, ea ſanctificatione de qua agebat. Quare ad illam limitauit ſententiam, non ſuam, ſed communem, de qua illo in tempore loquebātur omnes, aliquibus exceptis, quam vt fundaret, rationes, quibus in articulo eſt vſus, adinuenit, ſeu adinuentas appoſuit.

Cumque vt regula Theologorum eſſet Eccleſiæ datus, ſubijciebat, non tantum Eccleſiæ diffinitioni mentem, ſed communiori opinioni, non credens ſuæ, quia melius, & ſecurius, cum ſit in obedentia præſtanda Eccleſiæ, eſt eligendum, nam verus obediens non tantū quod præcipit ſupperior, ſed quod ei placet magis, exequitur: hoc enim eſt Doctoris magis Catholici, vt cedat ſuam Eccleſiæ receptiori menti, nam ſi hoc non ſit neceſſarium, ſemper eſt melius, pertinens ad perfectionem, quanbis non ad neceſſitatem.

Non igitur propria mens ſed quod tunc temporis erat in Eccleſia communius determinat ibi, vt oſtendunt verba *ſanctificatio de qua loquimur.* Ergo nihil de puritate conceptionis abſolute egit: ſed de tunc temporis ſanctificatione vulgata.

Obijcitur tamen quia D. S. ibi probat concluſionē

 his

his verbis. *Si quocunque modo ante animationem B. Virgo sanctificata fuisset, nunquam incurrisset maculam originalis culpæ, & ita non indiguisset redemptione, & salute quæ est per Christũ, de quo dicitur Matth. 1. ipse saluum faciet populum suũ à peccatis eorum. Hoc autem inconueniẽs est quod Christus non sit Saluator omnium hominum.* Ergo sua est sententia B. V. esse sanctificatam post animationẽ quia inconueniens maximum est quod infert, & inuincibile ex sacræ paginæ locis iudicatur, nimirum B. V. non per Christum accepisse gratiam, & esse saluam per eũ qui saluator est omnium, quod sequi asserit quocunq; modo dicatur esse sanctam ante animationem; ergo omnẽ immunitatis modum comprehendit, ergo & in origine, quia *quocunque modo* distribuit per omnes.

Hoc confirmat ad 2. cum dicit *derogare* dignitati *Christi si nunquam anima Beatæ Virginis contagio originalis peccati fuisset inquinata.* Quibus verbis apparet non reliquisse interpretationis locum, ergo *Sanctificatio de qua loquitur* est quam necessariam putat supposito Christo Redemptore. Non est ergo cur negetur esse eius mentem conceptam fuisse in originali peccato, vt omnes eius fatentur discipuli, suæque scholæ est vsque modo communis sententia.

Respondeo D. S. loqui iuxta sensum opinantium illo in tempore B. V. in persona sanctificatam esse in conceptione sine originali culpa, quæ est opinio pia vsque modo à propugnantibus eam communi sensu recepta. Qua propter ait quocunque modo dicatur hoc, sequi non esse per Christum sanctam, nec ipsum esse eius redemptorem, quod credo securum: esset enim sicut Christus, quod insinuat in resp. ad 2. nam redemptio supponit captiuitatem sicut resurrectio mortem, impossibile autem est resurgere non mortuum, ita & redimi non captiuum, ergo persona quæ non fuit captiua redimi nõ

po-

potest in persona, Persona autem, antequam sit, non valet esse captiua in se, quia non est, quod autem non est, est in se nihil, & non entis nullæ sunt qualitates, cunq; loquatur de sanctificatione in persona, rectè concludit, quia in persona non potest liberari, quæ non fuit in persona ligata. Vndè non habere redemptorem esset dicendum, at liberatio in origine redemptorem habet, eo ordine, quo in ipso est, & in ipso peccauit, Quare perspicuum valde videtur non loqui de huiusmodi immunitatis principio, quod supponit peccatũ, & redẽptorẽ exposcit in capite, sed de illo quod redẽptionẽ excludit, & culpã in persona.

Nec elidit rationis efficaciam, quam ponunt moderni redemptionem præseruantem, tũ quia præseruare à captiuitate non est redemptio, maxime apud eos, qui nec debitum ad culpam admittunt. Tum quia quod non est nõ præseruatur, quia esse est primum quod rei competit, ratione cuius aliud quidpiã, maxime præseruatio, quæ supponit subiectum existens præseruandum; non enim quod non est est præseruabile, quia præseruatio à malo supponit subiectum capax, quod est existens: præseruatio namq; conseruationis, & perfectionis est medium, quæ sequũtur esse, ergo non est possibilis præseruatio respectu personæ non existentis, possibilis autem est infussio gratiæ cum ipso esse, vt in infussione animæ primi parentis euenisse creditur. Hoc autem tollit redemptionis rationem, quæ est S. D. fundamentum non admittendi sanctificationem in persona ante animationem, vt colligitur ex toto articulo & argumentorum resp. maxime ad 4.

Ad id vero de communi consensu discipulorum, & D.S. scholæ dico, hoc non mutare D.S. sensum, nec aliquid in eum influere, nam eo quod vnanimiter dicant omnes. D.S. docuisse aliquid, quod non docuit ipse, non ideò doctrinam esse suam fateremur. Omnes namq; quos vidi 3.p.q.78.art.5. asserunt ibi Doctorem Sanctum tene-

re

re ad ſubſtantiam conſecrationis ſanguinis pertinere verba ſequentia ad illa: *Hic eſt calix ſanguinis mei.* Cum ipſe dicat ibi. *Per verba hic eſt calix ſanguinis mei ſignificari cõuerſionem vini in ſanguinem eo modo quo dictum eſt in forma conſecrationis panis.* Reliqua vero verba habent alios effectus. Non autem ideò quia ab omnibus affirmatur illud, dicam ego, quia non cum illis, ſed cum S. D. loquar.

Nec mirum poſt aliquot ſæcula veritatem patuiſſe per infirmum medium; quia hoc ad diuinam ſpectat prouidentiam, modo, & tempore quo vult ille, qui paruulis reuelat, quæ abſcondit ſapientibus. In Prophetis enigmatice olim loquens multi farie, poſt quatuor millennaria locutus eſt in filio palam. Multa enim occultare voluit viris, & ſi maiori ſanctitate & ſapientia inſignibus, primis ſæculis, quæ poſterioribus quamuis miſeris patefecit, *quia iudecia Dei abiſus multa.*

Pro huius myſterij diffinitione proponitur.

DE hac re multa inueniuntur conſcripta, maxime his temporibus, quibus pietas circa illam valde ferueſcit, quæ compilare fruſtra cenſeo, duntaxat noua fortaſis, ſeu apud alios per me non inuenta, proferam.

Diffinibile eſſe hoc myſterium credo certum, quia eſt totaliter gratiæ, eorum enim quæ ordinis gratiæ, & ſupernaturalia ſunt, ad fidem, cum omne naturæ lumen ſuperent, ſpectat notitia: quæ ſi non dum exiſtunt determinata, & ſub dubio controuertuntur, Summi Pontificis Eccleſiæ capitis eſt quid infãllibiliter eſt tenẽdum declarare. Hoc eſt eſſe diffinibile de fide aliquid, at huiuſmodi eſt hoc myſterium, vt notum eſt, ergo diffinibile de fide eſt concedendum.

Dicunt aliqui quod & ſi ſpeculatiuè ſit diffinibile

quia

quia est ordinis gratiæ; practicè vero non: maxime pro pia sententia, eo quod non sit apertus scripturæ locus, Sanctorumque Patrum, & Doctorum resistit authoritas, hoc autem indiffinibile practice ab extrinseco reddit mysterium: de quo videndi sunt Theologi 2. 2. q. 1. art. 10. vbi de hac re plura disputantes, quæ mihi, qui simplicem intendo propositionem, recensere non vacat.

Dico, multa loca sacræ scripturæ valde congrue pro hac sententia exposita apud authores eam defensantes inueniuntur, nec desunt Patres, & Doctores pro illa, circa quæ Barb. remiss. Conc. Trident. sess. 5. §. *Declarat.* Vbi omnes Doctores antiquos & modernos congerit, qui possunt, si placet, videri. At non esse hoc firmum argumentum arbitror. Nam ex authoritate sacræ scripturæ negatiuæ, quod non sit aperta pro hac sententia nil sequitur efficax, (aliter nil esset de fide non scriptum) esset tamen si inueniretur contraria; videbatur talis Paulus ad Rom. 5. & non opponi demonstratum est, Patrum vero testimonia quid operentur: Consulatur Can. de locis. l. 7. cap. 1. non ergo indiffinibile, ex hoc, est judicandum, quod pro se habet demonstrationem Theologicam. Nam eodem ex capite diffinitum est Christum Dominum duas habere voluntates. Vt patet per Eugen. 4. in Conc. Florent. ex eo quod habet duas naturas necessario inferentem habere duas voluntates, hacque ratione anatematizantem Macharium Antiochenum, & sequaces fatentes duas naturas in Christo, & vnam tantum voluntatem in eo admittentes. D. S. 3. p. q. 18. art. 1. diffinibile ergo est concedendum.

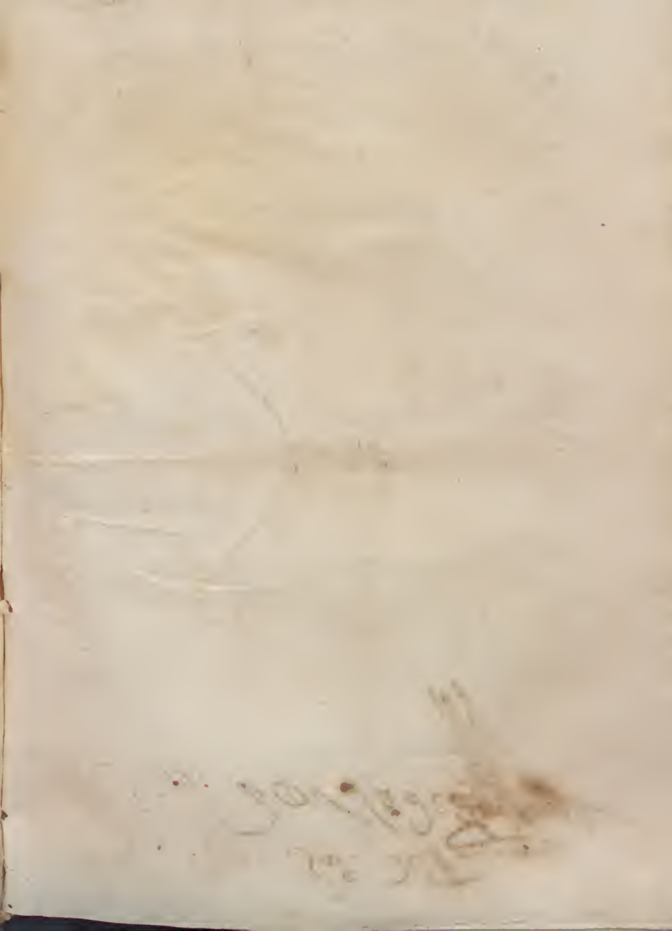
Cui accedit authoritas Doctoris Sancti de medio sublata, quæ contraria, dum putabatur, obstabat diffinitioni, & videbatur hac de causa indiffinibile ab extrinseco, tanti in Ecclesia habetur eius sententia, quam ex dictis non aduersari, si euidenter non censeatur probabiliter ne-

negari non potest, quod vt non sit obex, est satis.

Definiendum esse ostenditur.

SIno plura à modernis tradita, & quæ in alijs similibus euentibus fuerunt definiendi causæ vt testantur concilia, hæ namque magis in præsentiarum cogunt, quia creuerunt nimis. Pax communis exposcit, pietas clamat, compellit veritas, & Ecclesia tumultibus fluctuans tranquilitatem implorat: sedentur seditiones, vitentur scandala, fidelis plebs labij vnius existat, ne detur, vt necesse est in contradictorio opinabili, falsitati cultus, qui veritati debetur, cui malo impedimentum apponere summa Ecclesiæ tenetur authoritas, quando quidem suum duntaxat fatemur quod nam sit verum in rebus ad fidei dogmata spectantibus decernere, quia omnem naturalem superant rationem: quare cum Ecclesia indiget, determinare est necesse, nec suspendi posse videtur ne tot nutriãtur inter Catholicos mala, quod si fides adhibeatur histo-rijs, nunquam sic vrsit necessitas.

Si autem obstaculum reputabatur Prædicatorum ordo, nunc ob eius honorem piam sententiam diffiniri oportet, si faxit Deus, hic, vt spero, rem tantam operetur discursus, vt sicut quodammodo totius veritatis hic ordo semper extitit propugnaculum, sit per me filium eius indignum huius quam impugnauit patronus, & in dissensu authoritate, & in assensu gloria refulgeat.



Sor Don Ju.^o^ de Ferreras

Señor Don Ju.^o^ de Ferreras